

Indo-Surinamers, wie zijn dat?

Inleiding

Het doel van dit artikel is na te gaan of de terminologie Indo-Surinamers uniek en ook specifiek is om daarmee Surinaamse Javanen te duiden. Een ander doel is een aanzet te geven tot een discussie hoe Surinaamse Javanen voortaan getypeerd moeten worden. Hierbij is ook van belang de vraag hoe Javaanse contractarbeiders in Suriname verspreid werden in Suriname. Daarom is er ook voor gekozen om in dit artikel een unieke tabel te presenteren van de Javaanse immigratie, 1890-1939. Deze tabel is in die zin uniek omdat voor het eerst op deze wijze is gepresenteerd sinds de Javaanse immigratie. Tegelijkertijd levert het ook een bijdrage in de kennis van de Javaanse Immigratie gedurende 1890-1939. Deze kruistabel geeft inzicht in de herkomst propinsie's van de Javaanse contractarbeiders en de plaats van te werkstelling op de plantages in Suriname. Het geeft ook in deze discussie over de terminologie Indo-Suriname ten eerste een beeld van hoe de interne mix van het ontstaan van de Surinaamse Javanen. Deze interne mix is gedurende ruim een eeuw door kruisbestuiving met andere bevolkingsfactoren waar Suriname aan rijk is verder geëvolueerd.

Aanleiding

Op verzoek van de Stichting RBU Javanen gaf zondag 1 oktober 2000 Johan Sarmo één van de auteurs van het Surinaams-Javaans-Nederlands woordenboek een lezing/toelichting over zijn reis naar Indonesia in verband met zijn privé deelname aan de conferentie van de Javaanse taal. In die lezing gaf Johan Sarmo ook aan dat Javanen in Suriname geduid moeten worden met de term Indo-Surinamers. Het is auteur niet duidelijk geworden of Johan Sarmo naar aanleiding van de deelname aan deze conferentie tot inzichten kwam om nu pas deze typeringskeuze te gebruiken. Want een gegeven is wel dat Indonesiërs zien Surinaamse Javanen als expat. Johan Sarmo benadrukte ook dat de term Indo-Surinamer al twintig jaar geleden voor het eerst is bedacht door Professor Mitrasing. De in de zaal aanwezige toehoorders waren het duidelijk hiermee eens, waren zeer gecharmeerd en konden zich vinden in de typeringskeuze van de heer Johan Sarmo. Duidelijk was gebleken dat de toehoorders de herkenning van de typering in zich zelf zagen: Waarschijnlijk de keuze van het hyperoniem "Indo" als voorvoegsel gevoelsmatig aan Indonesia doen denken. De gebruikte term Indo-Surinamers hoorde auteur van dit artikel voor het eerst en dat gaf hem de aanleiding om na te gaan of deze term uniek is voor het duiden van Surinaamse Javanen.

Op 24 oktober 2006 hoorde ik bij een radio uitzending van Radio Surjadjati de voorzitter van stichting JAMU drs. S. Mustadja ook deze term gebruiken. Volgens de motiveringen van drs. S. Mustadja bedoelde hij daarmee expliciet Surinaamse Javanen.

Speurwerk leverde op dat Loco Burgemeester mw. Louise Engering in een toespraak op 16 februari 2006 voor Surinaamse Javanen deze terminologie gebruikte. Deze terminologie ontleent de Loco Burgemeester aan het plan dat mw. drs. Harriëtte Mingoen indiende. Dit plan heette dan ook "Indo-Surinaams en Indo-Nederlanders dans en Muziekfestival In de Polder". Tot zover is er geen vuiltje aan de lucht.

Een fragment uit de toespraak

■ Toespraak Loco-Burgemeester mevrouw Louise Engering

Saturday, 16 February 2002

Vooraf de achtergronden van de Indo-Surinamers, in Suriname aangeduid als Javanen, vind ik interessant. Van velen onder u, zijn de ouders of voorouders vanaf 1890 tot omstreeks 1935 vanuit Nederlands-Indie, als contractarbeider naar Suriname verscheept. In Nederland vormt u relatief gezien een kleine groep, maar u levert een heel eigen bijdrage aan de multiculturele samenleving. Zo zijn er allerlei cultuurverschillen tussen Surinaamse Javanen en Indische Nederlanders van Javaanse origine: verschillen in taal, in dans, beeldende kunst, in muzikale smaak, maar ook in culinaire smaak.

Geografie voor de term Indo

Geografisch gezien kan de typering Indo gebruikt worden als men mensen wil duiden die uit de landen in de post koloniale perioden afkomstig zijn namelijk van landen rond de Indische Oceaan bijvoorbeeld: India, Pakistan, Bangladesh, Indonesia, Viëtnam en Cambodja (Indo-China). Mensen die uit dat gebied afkomstig zijn kunnen zich met het voorvoegsel Indo identificeren. Als mensen uit Cambodja en Viëtnam zich in Suriname zouden vestigen zouden ze zich ook Indo-Surinamers mogen en kunnen noemen. Zo ook de Surinaamse Javanen kunnen onder deze definitie worden gebracht. Over het algemeen kunnen de Surinaamse Hindoestanen en Surinaamse Javanen zich met het woord Indo identificeren.

Wie zijn de Indo-Surinamers?

Professor Mitrasing heeft volgens Johan Sarmo deze typering Indo-Surinamer twintig jaar geleden bedacht. De vraag die hier nu speelt is of Professor Mitrasing de Surinaamse Hindoestanen en de Surinaamse Javanen onder een wetenschappelijke term wilde vangen.

De Indiase Ambassadeur in Suriname hanteert deze typering ook als hij het over de Surinaamse Hindoestanen heeft. Hij doet dit tijdens "The VII World Hindi Conference". Als men het over een Indo-Surinaamse music heeft is ook duidelijk dat het hier gaat om de Surinaamse Hindoestaanse muziek die is afkomstig uit Zuid Azië.

Ook de Indiase regering typeerde de samenwerkingsverbanden met landen uit Latijns Amerika met de term Indo. Een op 17 maart 2003 gesloten krediet overeenkomst tussen India en Suriname "Indo-Suriname Credit Agreement" wordt genoemd.

Google resultaten

Indo-Surinamese music

[edit]

Indian music arrived with immigrants from South Asia. This originally included folk music played with **dhantal**, **tabla**, **sitar**, **harmonium** and **dholak**, later including **tassa** drums. Music was mostly **Hindu** songs called **bhajans**, as well as **filmi**. The **tan singing** style is unique to the Indian community in Suriname and Guyana.

Recorded Indian music in Suriname began with the release of *King of Suriname* by **Ramdeo Chaitoe**, in 1958. Chaitoe became very popular, and his music, which was religious in nature, left a lasting influence on future performers. However, no one very successful arose following Chaitoe, until 1968, when **Dropati** released *Let's Sing and Dance*, an album of religious songs that remains extremely popular.

In the 1990s, the Guyanese singer **Terry Gajra**'s *Guyana Baboo* made him the best-selling Indo-Caribbean musician of all time [1] [↗](#).

[Hindi Website on 7th World Hindi Conference launched](#)

VII World Hindi Conference is being organised in Suriname by a group of **Indo-Surinamers** comprising of Suriname Hindi Parishad, Mata Gauri Foundation, ...
meaindia.nic.in/pressrelease/2003/02/21pr02.htm - 6k - [In cache](#) - [Gelijkwaardige pagina's](#)

(iv) **Institutional Mechanisms:**

(a) **Joint Commissions**

The following institutional arrangements already exist with countries of the Latin American region:

- (a) Indo-Argentine Joint Commission
- (b) Indo-Argentine Joint Trade Committee
- (c) Indo-Mexican Joint Commission
- (d) Indo-Brazilian Commercial Council
- (e) Indo-Cuban Joint Commission
- (f) Indo-Cuban Trade Revival Committee
- (g) Indo-Suriname Joint Commission
- (h) Indo-Guyana Joint Commission

In the Dutch Case

De typering Indo-Surinamer gebruikte mw. Dr. Mies van Niekerk in een international onderzoek project over integratie programma's in verschillende landen in 2002 ook om de Surinaamse Hindoestanen te typeren. In haar rapportage typeert ze de Surinaamse Javanen uitdrukkelijk als 'Javanese'.

Adres <http://www2.fmg.uva.nl/imes/NIEKERK.HTM>

IMISCOE
[News](#)
[IMES Staff](#)
[Research](#)
[Publications](#)
[Education](#)
[Statistics](#)
[Links](#)
[Contact](#)

 Mies van Niekerk
researcher
e-mail: W.C.M.vanNiekerk@uva.nl
room 1.32, telephone: +31-20-525 2654

Mies van Niekerk (2002)
Premigration Legacies and Immigrant Social Mobility. The Afro-Surinamese and Indo-Surinamese in the Netherlands.
Lanham: Lexington Books.
[order here](#)

Dr Mies van Niekerk received her MA Degree and her Ph Degree in Cultural Anthropology from the University of Amsterdam. She carried out research and published extensively on the integration and social mobility of Surinamese immigrants and their children in the Netherlands, notably the Afro-Surinamese and Indo-Surinamese. Her main interest is in the relation between the socioeconomic integration of immigrants, their premigration history and postmigratory processes. She has published on a variety of topics including ethnic identity and youth culture, interethnic relations in a postwar urban neighborhood, immigrant elderly, and urban poverty. She has participated in an interuniversity research project on immigrant entrepreneurship and informal economic activities in Dutch multicultural cities (2,3). Currently, she is researching the Dutch case in an international research project on integration programmes in several European countries (1,9). She is editor of the IMES Book Series *Migratie en Etnische Studies*.

Een fragment uit Suriname Country study van Mies van Niekerk.

Surinam is a small country with a current population of some 430,000 inhabitants. By far the largest population concentration is to be found in the small coastal strip with the urban area of Surinam's capital, Paramaribo, at its centre. By contrast, the vast jungle area of the country's interior is very thinly populated. Historically, the Afro-Surinamese have predominantly been an urban population, while the Indo-Surinamese and the Javanese continued to be occupied in agriculture for a long period of time. This changed gradually after World War Two and nowadays all ethnic groups are to be found in the urban centres and in all economic sectors. Nevertheless, the ethnic division of labour that existed for a long time is still in evidence in the current economic structure (Van Niekerk 2002).

Ontstaan Surinaamse Javaan

Van het eiland Java en voor een klein deel van andere eilanden werden tijdens de koloniale tijd Javanen geronseld om contractarbeid op de Surinaamse plantages te verrichten. Tabel 1 tot en met 3¹ laat voor het eerst een unieke crossing van gegevens zien uit welke propinsi de Javaanse gecontracteerden afkomstig waren en op welke plantages ze in Suriname terecht kwamen. Duidelijk is dat er in Suriname uiteindelijk een Surinaamse Javaan ontstaat die uit een variété van mensen uit Java en omstreken afkomstig was. Een Surinaamse Javaan is duidelijk een multi dimensionale actor die ook anders is dan een Javaan uit Indonesia. Evenals de Javanen in Indonesia zijn de Javanen in Suriname ook onderhevig aan externe invloeden. Door de multiraciale samenleving die men in Suriname kent (Indianen, Blanken, Negers, Joden, Hindoestanen) zijn er nog meer met raciale invloeden dan in Indonesia.

¹ In totaal werden 32.956 (19.118 mannen, 12.408 vrouwen en 1404 kinderen) Javaanse contractanten geronseld voor de Surinaamse plantage arbeid. De archieven van 30.884 contractanten zijn bewaard gebleven (HDS).

Tabel 1: Javaanse contract arbeiders 1890-1939, mannen en vrouwen

Plantage	Propinsi								Totaal
	1 D.K.I. Jakarta	2 Banten	3 Jawa Barat	4 Jawa Tengah	5 D.I. Jogya	6 Jawa Timur	8 nog niet getracee	9 onbekend	
Accaribo	2		1	77	15	65		2	162
Alliance	57	1	37	844	354	803	22	18	2136
Beekhuizen	2		3	46	8	59	1	1	120
Belwaarde	12	1	6	85	61	115	2	1	283
Berlijn		1	1	118	33	152	21	2	328
Boxel			3	22	4	51	10	1	91
Broederschap	4			109	27	66	2	3	211
Brouwerslust	1		1	39	18	58			117
Caledonia (Saramacca)				34	13	45	2		94
Catharina Sophia	22		2	107	52	142	4	2	331
Clevia	1	2	2	31	11	76	5		128
Concordia	1			37	12	34	1		85
Constantia	1	1	1	75	25	96	7	6	212
Crappahoek (Nickerie.)				28	5	44			77
Cultuurtuin	1			4	8	13			26
Dankbaarheid, de			2	39	12	59	1		113
De Vrede				15		5			20
Domburg				10	334	18	104	27	493
Dordrecht	10	1	5	262	76	266	11	6	637
Drie Gebroeders, de (Bov.Sur)				1					1
Elisabethshoop	1		2	40	19	33	1		96
Fredericisgift (Ben.Saramacca)					1	9			10
Frederiksdorp	1		3	29	11	20		5	69
Geertruidenberg (Ben. Commewijne)			1	29	10	42			82
Geyersvlijt	27	5	9	148	80	153	8	1	431
Gloria				5	1	7			13
gravenstein					2				2
Guadeloupe				9	1	7			17
Guineesche Vriendschap, de	4		5	145	38	116	2	2	312
Heerendijk				18	7	58			83
Jagtlust	11	4	10	336	91	338	1	2	793
Johannesburg (Ben Comm.)	3	1	4	106	41	118	10	3	286
Kampong Baroe (Saramacca)							4		4
Katwijk (Ben. Commewijne)			2	64	20	103	2	5	196
Killenstein (Ben. Comm.)	1		11	88	26	80	1	1	208
La Liberte (Ben. Suriname)		1	11	86	26	120	8	3	255
La Poule	1	1	6	41	168	37		4	258
La Ressource	10	1	7	91	18	63		1	191
Leliendaal & Ellen	4	1	1	95	32	111	4	1	249
Lelydorp					20				20
Leonsberg				19	12	20	2		53
Lotland, 't (Nickerie)			2	44	14	69		1	130
Lust & Rust (Ben. Suriname)			1	20	7	30	3		61
Ma Retraite	5	5	18	110	44	106	27	10	325
Maasstroom	3	1	4	72	28	100	1		209
Margaretha'sgift		1		6		5	4		16
Margarethenburg			2	96	27	58			183
Marienbosch	2	1	3	82	34	124	11		257
Marienburg	149	26	124	2441	1069	2733	735	80	7357
Meerzorg	5		1	48	12	78	1	1	146
Moengo	2		3	49	14	40		2	110
Mon Plaisir				2		2	121	16	141
Mon Souci	7		4	100	52	95	6	1	265
Mon Tresor (Ben. Comm)	3		6	126	39	183	6	3	366
Morgenster, de (Ben.Sar)				5	4	23	1		33
Morgenstond, de	1		1	56	22	95	1	2	178
Nieuw Clarenbeek, Cottica				42	26	94		2	164
Nieuw Grond (Ben.Commewijne)	10	1	4	95	38	105	5	2	260
Nieuw Meerzorg	1		2	78	19	68	2	1	171
Nieuwe Grond, de				1		7			8
Nijd en Spijt en de Goede Vriendschap			1	4		5			10
Peperpot	11		7	369	125	329	2	1	844
Petersburg (Bov. Suriname)	1	1	1	55	23	73	6	5	165
pietierzorg			1	64	14	77	3		159
Poule, La (Ben.Saramacca)				6	24				30
Rencontre, La (Ben. Para)								15	15
Rust en Werk	70	7	23	495	255	502	36	13	1401
Schoonoord				22	3	45	3		73
Sint Barbara				16	5	29			50
Slootwijk	31	2	16	364	156	423	24	4	1020
Sorgvliet	6		9	293	140	351	16	5	820
Spieringshoek	10		2	114	26	86	5	1	244
Susannasdaal (Ben. Sur.)	8		1	102	45	132	1	4	293
Tout Lui Faut	1		3	72	28	65	1		170
't Vertrouwen	1		1	66	26	55	6	3	158
Visserzorg					1				1
Voorburg	11	14	7	213	214	279	79	26	843
Voorland (Ben. Sur)				2		3			5
Vrede, de	1		1	39	20	37			98
Vredenburg				10	1	20	2		33
Vreeland (Bov Suriname)				7	4	20			31
Vriendbeleid en Ouderzorg	9		6	103	30	113	5	3	269
Waterland		2	4	125	32	139	9	18	329
Waterloo	144	34	69	1163	557	1111	9	15	3102
Wederzorg		1	5	239	132	245	12	3	637
Weltevreden				11	2	13			26
Worsteling en Jacobs				1	1				2
Zorg en Hoop				60	21	69		2	152
Onbekend	3	3	3	68	57	78	13	6	231
Totaal	672	120	471	10888	5083	11916	1392	342	30884

Tabel 2: Javaanse contract arbeiders 1890-1939, mannen

Plantage	Propinsi									Totaal
	1 D.K.I. Jakarta	2 Banten	3 Jawa Barat	4 Jawa Tengah	5 D.I. Jogya	6 Jawa Timor	8 nog niet getracee	9 onbekend		
Accaribo	1		1	47	8	34		1	92	
Alliance	46		33	483	233	522	14	9	1340	
Beeckhuizen	2		3	31	4	40		1	81	
Belwaarde	8		5	53	28	70	2	1	167	
Berlijn			1	71	20	105	17	2	216	
Boxel			3	15	2	29	8	1	58	
Broederschap	4			63	10	49	1	1	128	
Brouwerslust	1	1		22	9	37			70	
Caledonia (Saramacca)				28	8	31	2		69	
Catharina Sophia	16			68	30	93	3	2	212	
Clevia		2	2	21	8	51	4		88	
Concordia	1			22	9	24	1		57	
Constantia	1	1		50	14	56	7	4	133	
Crappahoek (Nickerie.)				25	2	30			57	
Cultuurtuin	1			4	6	8			19	
Dankbaarheid, de			1	19	7	35	1		63	
De Vrede				4		2			6	
Domburg				6	177	10	53	17	263	
Dordrecht	8	1	3	160	45	188	6	5	416	
Elisabethshoop	1		1	23	11	22			58	
Fredericsgift (Ben.Saramacca)						7			7	
Frederiksdorp	1		3	18	6	11		1	40	
Geertruidenberg (Ben. Commewijne)				17	4	32			53	
Geyersvliet	18	4	5	81	42	91	8	1	250	
Gloria				3	1	6			10	
gravenstein					1				1	
Guadeloupe				5		5			10	
Guineesche Vriendschap, de	2		3	77	19	73		1	175	
Heerendijk				10	2	38			50	
Jagtlust.	8	2	8	192	60	193	1	2	466	
Johannesburg (Ben Comm.)	3		4	68	27	71	7	3	183	
Kampong Baroe (Saramacca)							1		1	
Katwijk (Ben. Commewijne)			1	39	10	70	2	5	127	
Killenstein (Ben. Comm.)	1		9	56	11	55	1		133	
La Liberte (Ben. Suriname)		1	6	61	16	78	6	2	170	
La Poule		1	2	21	100	24		3	151	
La Ressource	5		5	52	12	40			114	
Leliendaal & Ellen	2		1	52	15	78	3	1	152	
Lelydorp					12				12	
Leonsberg				13	6	11	2		32	
Lotland, t (Nickerie)			1	25	8	45		1	80	
Lust & Rust (Ben. Suriname)			1	11	2	19	3		36	
Ma Retraite	5	3	15	66	26	58	14	6	193	
Maasstroom	3		4	36	18	63			124	
Margaretha'sgift		1		5		3	3		12	
Margarethenburg			2	39	10	27			78	
Marienbosch	2	1	3	56	21	73	8		164	
Marienburg	109	16	104	1507	643	1663	411	60	4513	
Meerzorg	2		1	20	8	56	1	1	89	
Moengo	1		2	28	3	23		2	59	
Mon Plaisir				1		1	61	8	71	
Mon Souci	5		2	57	30	59	3		156	
Mon Tresor (Ben. Comm)	3		3	78	24	124	5	2	239	
Morgenster, de (Ben.Sar)				4	2	19	1		26	
Morgenstond, de			1	32	10	56	1	2	102	
Nieuw Clarenbeek, Cottica				23	18	50		2	93	
Nieuw Grond (Ben.Commewijne)	8	1	4	50	25	66	4	2	160	
Nieuw Meerzorg			1	49	13	46	2		111	
Nieuwe Grond, de				1		3			4	
Nijd en Spijt en de Goede Vriendschap			1	4		2			7	
Peperpot	7		6	199	73	195	1	1	482	
Petersburg (Bov. Suriname)	1	1	1	30	14	50	5	3	105	
pieterzorg			1	38	8	57	1		105	
Poule, La (Ben.Saramacca)				4	12				16	
Rencontre, La (Ben. Para)								7	7	
Rust en Werk	49	5	16	293	142	312	23	9	849	
Schoonoord				14	1	35	1		51	
Sint Barbara				7	5	15			27	
Slootwijk	24	1	13	218	88	259	12	3	618	
Sorgvliet	5		7	169	78	235	13	2	509	
Spieringshoek	9			67	12	60	3	1	152	
Susannasdaal (Ben. Sur.)	6			54	30	88	1	4	183	
Tout Lui Faut			2	46	15	42			105	
t Vertrouwen	1		1	36	21	32	5	2	98	
Voorburg	6	9	7	132	113	169	43	13	492	
Vrede, de	1		1	24	15	21			62	
Vredenburg				5		16	2		23	
Vreeland (Bov Suriname)				5	2	15			22	
Vriendbeleid en Ouderzorg	6		3	64	16	74	3	3	169	
Waterland		1	3	65	18	101	6	11	205	
Waterloo	114	26	53	661	352	694	1	9	1910	
Wederzorg		1	4	139	75	153	10	1	383	
Weltevreden				6	1	8			15	
Worsteling en Jacobs				1	1				2	
Zorg en Hoop				44	12	49		2	107	
Onbekend	3	1	3	31	32	40	8	5	123	
Totaal	500	79	367	6424	2972	7495	805	225	18867	

Tabel 3: Javaanse contract arbeiders 1890-1939, vrouwen

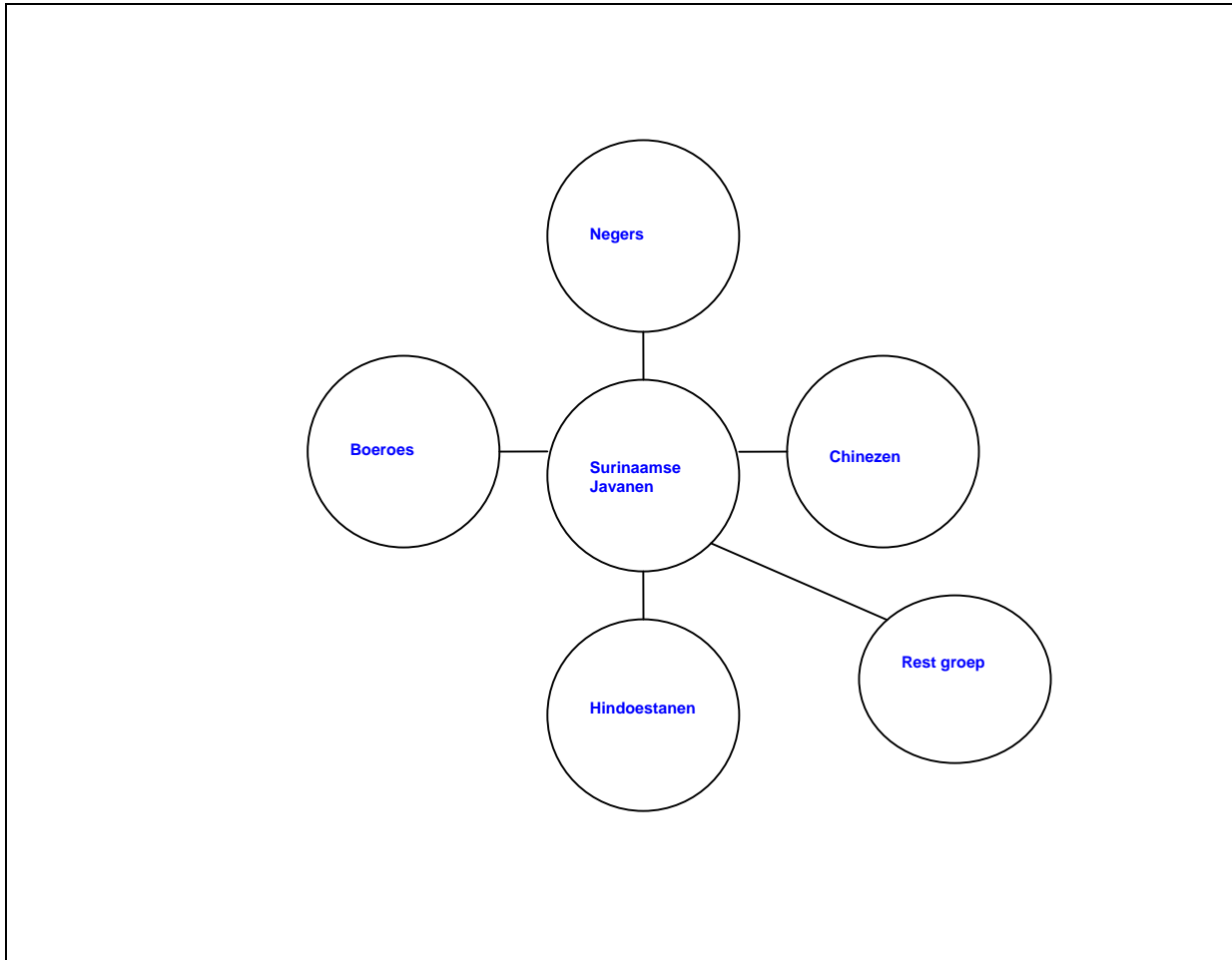
Plantage	Propinsi									Totaal
	1 D.K.I. Jakarta	2 Banten	3 Jawa Barat	4 Jawa Tengah	5 D.I. Jogya	6 Jawa Timor	8 nog niet getracee	9 onbekend		
Accaribo	1	.	.	30	7	31	.	.	1	70
Alliance	11	1	4	361	121	281	8	9	.	796
Beekhuizen	.	.	.	15	4	19	.	1	.	39
Belwaarde	4	1	1	32	33	45	.	.	.	116
Berlijn	.	1	.	47	13	47	4	.	.	112
Boxel	.	.	.	7	2	22	2	.	.	33
Broederschap	.	.	.	46	17	17	1	2	.	83
Brouwerslust	.	.	.	17	9	21	.	.	.	47
Caledonia (Saramacca)	.	.	.	6	5	14	.	.	.	25
Catharina Sophia	6	.	2	39	22	49	1	.	.	119
Clevia	1	.	.	10	3	25	1	.	.	40
Concordia	.	.	.	15	3	10	.	.	.	28
Constantia	.	.	1	25	11	40	.	2	.	79
Crappahoek (Nickerie.)	.	.	.	3	3	14	.	.	.	20
Cultuurtuin	2	5	.	.	.	7
Dankbaarheid, de	.	.	1	20	5	24	.	.	.	50
De Vrede	.	.	.	11	.	3	.	.	.	14
Domburg	.	.	.	4	157	8	51	10	.	230
Dordrecht	2	.	2	102	31	78	5	1	.	221
Drie Gebroeders, de (Bov.Sur)	.	.	.	1	1
Elisabethshoop	.	.	1	17	8	11	1	.	.	38
Fredericsgift (Ben.Saramacca)	.	.	.	1	1	2	.	.	.	3
Frederiksdorp	.	.	.	11	5	9	.	4	.	29
Geertruidenberg (Ben. Commewijne)	.	1	12	6	10	29
Geysersvliet	9	1	4	67	38	62	.	.	.	181
Gloria	.	.	.	2	.	1	.	.	.	3
gravenstein	1	1
Guadeloupe	.	.	.	4	1	2	.	.	.	7
Guineesche Vriendschap, de	2	.	2	68	19	43	2	1	.	137
Heerendijk	.	.	.	8	5	20	.	.	.	33
Jagtlust	3	2	2	144	31	145	.	.	.	327
Johannesburg (Ben Comm.)	.	1	.	38	14	47	3	.	.	103
Kampong Baroe (Saramacca)	3	.	.	3
Katwijk (Ben. Commewijne)	.	.	1	25	10	33	.	.	.	69
Killenstein (Ben. Comm.)	.	.	2	32	15	25	.	1	.	75
La Liberte (Ben. Suriname)	.	.	5	25	10	42	2	1	.	85
La Poule	1	.	4	20	68	13	.	1	.	107
La Ressource	5	1	2	39	6	23	.	1	.	77
Leliendaal & Ellen	2	1	.	43	17	33	1	.	.	97
Lelydorp	.	.	.	8	8
Leonsberg	.	.	.	6	6	9	.	.	.	21
Lotland, 't (Nickerie)	.	.	1	19	6	24	.	.	.	50
Lust & Rust (Ben. Suriname)	.	.	.	9	5	11	.	.	.	25
Ma Retraite	.	2	3	44	18	48	13	4	.	132
Maasstroom	.	1	.	36	10	37	1	.	.	85
Margaretha'sgift	.	.	.	1	.	2	1	.	.	4
Margarethenburg	.	.	.	57	17	31	.	.	.	105
Marienbosch	.	.	.	26	13	51	3	.	.	93
Marienburg	40	10	20	934	426	1070	324	20	.	2844
Meerzorg	3	.	.	28	4	22	.	.	.	57
Moengo	1	.	1	21	11	17	.	.	.	51
Mon Plaisir	.	.	.	1	.	1	60	8	.	70
Mon Souci	2	.	2	43	22	36	3	1	.	109
Mon Tresor (Ben. Comm)	.	.	3	48	15	59	1	1	.	127
Morgenster, de (Ben.Sar)	.	.	.	1	2	4	.	.	.	7
Morgenstond, de	1	.	.	24	12	39	.	.	.	76
Nieuw Clarenbeek, Cottica	.	.	.	19	8	44	.	.	.	71
Nieuw Grond (Ben.Commewijne)	2	.	.	45	13	39	1	.	.	100
Nieuw Meerzorg	1	.	1	29	6	22	.	1	.	60
Nieuwe Grond, de	4	.	.	.	4
Nijd en Spijt en de Goede Vriendschap	3	.	.	.	3
Peperpot	4	.	1	170	52	134	1	.	.	382
Petersburg (Bov. Suriname)	.	.	.	25	9	23	1	2	.	60
pieterzorg	.	.	.	26	6	20	2	.	.	54
Poule, La (Ben.Saramacca)	.	.	.	2	12	14
Rencontre, La (Ben. Para)	8	.	8
Rust en Werk	21	2	7	202	113	190	13	4	.	552
Schoonoord	.	.	.	8	2	10	2	.	.	22
Sint Barbara	.	.	.	9	.	14	.	.	.	23
Slootwijk	7	1	3	145	68	163	12	1	.	400
Sorgvliet	1	.	2	124	62	116	3	3	.	311
Spieringshoek	1	.	2	47	14	26	2	.	.	92
Susannasdaal (Ben. Sur.)	2	.	1	48	15	44	.	.	.	110
Tout Lui Faut	1	.	1	26	13	23	1	.	.	65
't Vertrouwen	.	.	.	30	5	23	1	1	.	60
Visserzorg	1	1
Voorburg	5	5	.	81	101	110	36	13	.	351
Voorland (Ben. Sur)	.	.	.	2	.	3	.	.	.	5
Vrede, de	.	.	.	15	5	16	.	.	.	36
Vredenburg	.	.	.	5	1	4	.	.	.	10
Vreeland (Bov Suriname)	.	.	.	2	2	5	.	.	.	9
Vriendbeleid en Ouderzorg	3	.	3	39	14	39	2	.	.	100
Waterland	.	1	1	60	14	38	3	7	.	124
Waterloo	30	8	16	502	205	417	8	6	.	1192
Wederzorg	.	.	1	100	57	92	2	2	.	254
Weltevreden	.	.	.	5	1	5	.	.	.	11
Zorg en Hoop	.	.	.	16	9	20	.	.	.	45
Onbekend	.	2	.	37	25	38	5	1	.	108
Totaal	172	41	104	4463	2111	4420	587	117	12015	

Wie zijn Javaanse Suriname?

Misschien is het handig te definiëren wie een Surinaamse Javaan is. Een Surinaamse Javaan is:

“Alle voorouders, ouders en nakomelingen of nakomelingen uit één van Javaans contract migranten”

Schematische mix van Surinaamse Javaan na ruim een eeuw Suriname

Conclusie

Duidelijk is geworden dat de terminologie Indo-Surinamers niet uniek is en ook niet specifiek is om daarmee Surinaamse Javanen te duiden. Surinaamse Javanen kunnen ook met die term geduid worden. Als wetenschappers het over Surinaamse Javanen hebben worden zij in wetenschappelijke publicaties expliciet getypeerd als Surinaamse Javanen of Javanen en niet als Indo-Surinamers. Indo-Surinamers associeert men op de eerste plaats met de Surinaamse Hindoestanen. Het lijkt me aldus gewoon beter om Javanen uit Suriname als “Surinaamse Javanen” te benoemen! Hierdoor kan er geen verwarring ontstaan over wie bedoeld wordt. Bovendien heeft Johan Sarmot al de titel van het woordenboek ook Surinaams-Javaans-Nederlands gegeven en niet Surinaams-IndoSurinaams-Nederlands woordenboek.

De Surinaamse Javaan komt ten eerste voort uit een mix van verschillende culturen uit Java en omstreken en in Suriname weer uit een vermenging met de verschillende

bevolkingsgroepen waar Suriname aan rijk is. Dus gaandeweg in meer dan een eeuw in Suriname vindt er assimilatie met de al in Suriname aanwezige bevolkingsfactoren: Negers, Chinezen, Hindoestanen, Europeanen en andere kleine bevolkingsgroepen. Er vindt gedurende de 116 jaar in Suriname onder de Javanen een evolutie plaats. Duidelijk dat de Javaanse bevolkingsgroep in Suriname vreemde culturen absorbeert: dit dateert al vanaf 1890 met de komst van de eerste 94 contractanten toen Javaanse vrouwen, mannen nam met een andere etniciteit. Het assimilatieproces is bij de eerste groep Javanen aldus in gang gezet. Zo blijkt dat drie van de vrouwelijke contractanten met een andere bevolkingsgroep te zijn getrouwd of heeft samengeleefd. Twee Javaanse vrouwen waren getrouwd met Chinese mannen en één nam een Hindoestaan. Zij verwekten aldus de eerste multi etnische nakomelingen die door de vader en de moeder werden erkend. De Chinese bevolkingsgroep was voor de Javanen een bekende etnische groep, omdat er ook in Indië veel Chinezen wonen. Evenals onder de Javanen was er onder de Chinese en de Hindoestaanse contractarbeiders ook het vrouwentekort een probleem. Ondanks deze kruisbestuiving hebben Surinaamse Javanen hun cultuur weten te behouden.

Tot Slot

Johan Sarmo's deelname aan de conferentie van de Javaanse taal heeft hij zelf bekostigd. Het verbaasde mij vooral, dat de Surinaamse overheid de enige kenner van de Surinaams – Javaanse taal die zijn sporen duidelijk heeft verdiend niet in de Surinaamse afgevaardigde heeft opgenomen.

Literatuur

- 1. Mies van Niekerk:** *"Surinam Country Study", University of Amsterdam; 15 Januari 2005*
- 2. Mies van Niekerk:** *"Remigration Legacies and Immigrant Social mobility, The Afro Surinamese and indo-Surinamse in the Netherlands", 2002;*
- 3. Paul. P. Mangoenkarso:** *"De eerste 94 Javanen op Plantage Mariënborg in Suriname", 2001;*

Internet:

1. www.google.nl;
2. www.rbu.javanen.nl
3. www.wikipedia

Data bron:

Historische Database Suriname(HDS), sectie Javanen, Nationaalarchief.

©

Auteur:

P.P. Mangoenkarso

Rijswijk, 31 oktober 2006

Met dank aan mw. mr. M. Schouten en mw. E.Z. Mangoenkarso voor het op verzoek kritisch becommentariëren op het concept.